

ANTON VAN ZANTBEEK

De revival van het spaarboekje

Het spaarboekje lijkt uit een lange winterslaap ontwaakt. Daar zijn heel veel redenen voor. Het feit dat de rendementen hand over hand stijgen, is alvast één belangrijke reden. Terwijl je begin 2022 tevreden moest zijn met 0,11 procent, lopen die rendementen vandaag op tot 1,6 procent. Men vermoedt dat de rendementen zelfs verder zullen stijgen dit jaar. Wat ook niet mag worden onderschat, is het feit dat 2022 een waar annus horribilis was voor beleggers. Zelfs de meest defensieve beleggers werden geconfronteerd met serieuze minderwaarden. Bij een spaarboekje houd je daarentegen ten minste nominaal altijd hetzelfde bedrag over. Tot slot is er ook het ongelofelijk voordelig fiscaal regime. Zeg aan een Belg dat een spaar- of beleggingsproduct belastingvrij is, en het product zal succes hebben. Risico's, kosten of rendementen zijn dan secundair.

Een spaarboekje is uiteraard al lang geen 'boekje' meer. Het is een gereguleerde spaarrekening. Als die spaarrekening aan bepaalde wettelijke voorwaarden voldoet, geldt een bijzonder fiscaal regime. Intresten zijn in België normaal vanaf de eerste eurocent belast. Er is dus geen vrijstelling. Het belastingtarief bedraagt 30 procent. Met die fiscaliteit moet de spaarder eens hartelijk lachen. Bij een spaarboekje krijg je de eerste 980 euro aan intresten per persoon cadeau. Als je meer intrest krijgt van de bank, moet je belasting betalen, maar gelukkig tegen een koopjstarief van 15 in plaats van 30 procent. De bank houdt die belasting automatisch in en stort ze door naar de fiscus.

Ook wordt het de spaarders wel heel erg gemakkelijk gemaakt om te frauderen. Mede gelet op het depositogarantieregime van 100.000 euro, hebben veel spaarders hun tegoeden gespreid over meerdere banken. Maar die banken praten uiteraard niet met elkaar. Dus passen zij ieder apart de vrijstelling van 980 euro per spaarder toe. En zo profiteert menig spaarder volkomen onterecht meerdere keren van de vrijstelling. De spaarder zou dat in de fiscale aangifte moeten rechtzetten. Maar dat gebeurt in de praktijk amper. Jaarlijks zouden er maar een paar duizend spaarders zijn die spontaan die rechtzetting doen. Wetend dat er miljoenen meer Belgische spaarrekeningen zijn dan dat er

Belgen zijn, zijn die paar duizend mensen echt peanuts. Daarmee is de truc met de meerdere spaarboekjes met stip het bekendste fraudemechanisme waar de politiek bewust niets aan doet.

Waarom het spaarboekje ongemoeid wordt gelaten, heeft natuurlijk alles te maken met de omvang van het fenomeen. Er staat vandaag ongeveer 300 miljard euro op spaarboekjes. Iedere Belg heeft er minstens één. Dat verklaart meteen de hoge politieke gevoeligheid. Opeenvolgende ministers van Financiën hebben er zich de vingers aan verbrand. Ondanks kritiek van de OESO en de Europese Commissie, veroordelingen door rechtbanken, de vele academische aanbevelingen enzovoort durft niemand de fiscaliteit van het spaarboekje aan te pakken. Huidig minister van Financiën Vincent Van Peteghem (cd&v) schuift de hete aardappel ook gewoon door. Ondanks het feit dat werkelijk alles over de problematiek bekend is, heeft hij de Nationale Bank en de FSMA nog maar eens om advies gevraagd.

De truc met de meerdere spaarboekjes is met stip het bekendste fraudemechanisme waar de politiek bewust niets aan doet.

De oplossing ligt nochtans voor de hand. Minstens moet de vrijstelling van de intrest over de fiscale aangifte verlopen. Dat vermijdt alvast de fraude. Maar eigenlijk zou de vrijstelling van 980 euro moeten worden opengetrokken naar alle roerende inkomsten. Tot slot is er geen goede reden te bedenken om de intrest van een spaarboekje tegen een verlaagde prijs te belasten. Pas gewoon het tarief toe dat van toepassing is op alle intresten. Maar spaarders hoeven niet te vrezen dat hun voordeel op korte termijn verdwijnt. Er is in geen velden of wegen een politicus te vinden die die heilige koe durft te slachten. ❶

DE AUTEUR IS ADVOCaat BI RIVUS
EN GASTDOCENT AAN DE FISCALE HOGESCHOOL